

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) POLITICAL SCIENCE
EXAMINATION: DECEMBER - 2022
FIRST SEMESTER

Subject: International Relations - I (PCBCS-17-112)

Date: 19/12/2022 **Total marks: 60** **Time: 10.00 am to 12.30 pm**

Instructions: 1) All questions are compulsory. 2) Figures to the right indicate full marks.

Q. 1. Choose the correct answer from the given options. (05)

1. Which among the following scholars propounded the systems approach towards the study of international relations?
 a) David Easton b) Gabriel Almond
 c) C. McClelland d) J. W. Burton
2. In which system do states have the least power?
 a) Modified Multipolar b) Bipolar
 c) Nationalistic d) Traditional Multipolar
3. The North-South Axis refers to the division of states according to their
 a) Regime type b) Level of Development
 c) Major religion d) Racial characteristics
4. A state has all of the following except
 a) A Territory b) A Government
 c) Sovereignty d) A sense of Community
5. Cold war hostility between the USSR and the United States is an example of a
 a) Bipolar b) Multipolar
 c) Tripolar d) Unipolar

Q. 2. Answer any three of the following questions in 100 words. (15)

- 1) Describe the need of north-south dialogue in International Relations.
- 2) Describe approaches to the study of International Relations.
- 3) Elements of Contemporary World Order.
- 4) Explain the nature of Cold War.
- 5) What are the problems that facing by the third world countries. Explain

Q. 3. Answer any two of the following question in 500 words. (30)

- 1) Describe the concept of Balance of Power.
- 2) Write an easy on ‘South-South co operation’.
- 3) What is National Interest? Explain the classification of the National Interests.

Q. 4. Answer any one of the following question in 250 words. (10)

- 1) Non-Western States
- 2) Elements of National Power

मराठी रुपांतर
आंतरराष्ट्रीय संबंध भाग - १ (PCBCS- 17-112)

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र. १. खाली दिलेल्या चार पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा. (०५)

१. च्या शिवाय राज्याकडे सर्व गोष्टी असतात.

अ) भूभाग	ब) शासन
क) सार्वभौमत्व	ड) समुहाची संवेदना
२. कोणत्या प्रकारच्या राजकीय व्यवस्थेमध्ये राज्याकडे अत्यल्प अधिकार असतात.

अ) सुधारित बहुध्रुवीकरण	ब) द्विध्रुवीकरण
क) एकध्रुवीकरण	ड) पारंपारिक बहुध्रुवीकरण
३. आंतरराष्ट्रीय राजकारणात उत्तर आणि दक्षिण अशी राज्यांची विभागणी आधारावर झालेली आहे.

अ) प्रदेशाचा प्रकार	ब) विकासाचा स्तर
क) प्रमुख धर्म	ड) वांशिक वैशिष्ट्ये
४. या अभ्यासकाने आंतरराष्ट्रीय राजकारणाच्या व्यवस्था सिद्धांताचा पुरस्कार केला आहे.

अ) डेव्हीड इस्टन	ब) गॅंग्रेयल आलमंड
क) मॅककिलिंड	ड) जे. डब्ल्यू. बर्टन
५. अमेरिका आणि सोवियत रशिया यांच्यातील शीतयुद्ध संघर्ष हे याचे उदाहरण आहे.

अ) द्विध्रुवीकरण	ब) बहुध्रुवीकरण
क) त्रीध्रुवीकरण	ड) एकध्रुवीकरण

प्र. २. खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (१५)

- १) आंतरराष्ट्रीय राजकारणात उत्तर-दक्षिण संवादाची गरज विशद करा.
- २) आंतरराष्ट्रीय अभ्यासाचा वास्तववादी दृष्टीकोन विशद करा.
- ३) समकालीन आंतरराष्ट्रीय राजकारणाचे घटक सांगा.
- ४) शीत युद्धाचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- ५) तीसन्या जगातील देशांना कोणत्या समस्यांचा सामना करावा लागतो ते सांगा?

प्र. ३. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (१०)

- १) 'सत्तासंतूलन' या संकल्पनेची सविस्तर चर्चा करा.
- २) 'दक्षिण - दक्षिण संवाद' या विषयावर निबंध लिहा.
- ३) राष्ट्रीयहीत म्हणजे काय? राष्ट्रहिताचे वर्गीकरण करा.

प्र. ४. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर २५० शब्दात लिहा. (३०)

- १) पाश्चिमात्य देशांव्यतिरिक्त जग
- २) राष्ट्रसत्तेचे घटक